

LAMENT DE SOLITUD

*Aquest conte va guanyar el Concurs El Vi Fa Sang,
dins el VI Festival de Novel·la Criminal en Català.
l'Espluga de Francolí - març de 2025).*

Mmmm. Em deleix prendre orxata amb una palla de plàstic lila. Abans la bevia a glops directament del got, però des que un dia, un cambrer me la va servir amb palla, ara l'uso sempre. Lila com la primera, que porta sort amb les dones.

En banyador de niló verd fluorescent i una virolada camisa hawaina, el meu vestit preferit en aquesta època de l'any, sec a l'eixida de casa sota la frescor de la parra carregada de fullam, brots de raïm i vespes afamades que, amb les seves diminutes i esmolades mandíbules, devoren a ritme de màquina excavadora els grans grossos i madurs, i deixen per a mi els raquífics i podrits.

Evito les pessigades posant esment a la intensitat del brunzir que m'indica la proximitat de l'insecte. Quan el sento massa a la vora, preparo la pala matamosques que guardo curosament al meu costat. Tot i les precaucions sempre algun se m'escapa i aterra dins el got. No hi fa res, no passo cap mena d'angúnia com es podria pensar, perquè Déu m'ha concedit l'habilitat de transformar la mala sort en virtut.

Llavors, em delecto en l'observació del desesper de l'animalet en els seus vans intents de sortir del parany. Mirar fit a fit aquella cara esgarrifosa plena d'ulls i el fibló a sota. Ensuperbida en el vol i desesperada en el líquid. Contemplar calmosament la tribulació amb què agita les potetes. Paladejar l'angoixa de voler desplegar unes ales que, envescades d'orxata, no baten. Clavar el ulls en

l'expressió dels ulls de qui se sent prop de la mort em produeix un plaer tan intens que mataria per aconseguir-lo. Però, per damunt de tot l'èxtasi final: quan exhausta la víctima expira. I que Déu em perdoni. Llavors introdueixo l'índex i el polze dins el got i la pesco. Me la miro concentrat i penso que potser cuita me la menjaria per arribar al màxim colofó de la felicitat, però no, seria dilapidar massa honor per un adversari tan feble. En lloc d'això la llenço a terra i la trepitjo aixafant-la amb fruïció sota la sola de la xancleta, empès pel dolor que m'hauria pogut causar la victòria del seu atac i l'alegria de veure l'enemic derrotat per sempre.

La remor d'un motor de camió em desvetlla d'aquest somni fet de realitats tangibles i costums ancestrals. Se m'acosta lentament i, després de quatre estossecs convulsius, es para en front de la casa del costat. En baixen dos homes corpulents amb granota blava de mànigues arregussades i pèl al pit. Amb el cap jup, escolten atentament les instruccions que, a dos pams per sota el nas i amb l'índex enlairat, els dona una noia jove i bonica. Van fent que sí que sí a cops de cap, com fa la gent per dir que entén les coses. La noia acaba les explicacions i ells comencen per la primera que, a no ser per ella, de segur els haguera passat per alt: capicular la caixa del camió amb el porxo de la casa per, tot seguit, descarregar els mobles, aixovar i estris diversos que aital efecte han dut fins aquí. No corren pas, però no paren. Com les formigues. Així els havia explicat l'amo que calia fer la feina, vaig sentir que instruïa el que semblava el capatàs al manobre. D'aquesta manera, sense adonar-se'n, ja els tenen tots apilonats a sota el porxo. Després, utilitzant la mateixa tàctica de treball, els entren a la casa veïna, on vivia la Maria.

Morta i enterrada la setmana passada.

Penso que deu ser la Laura, la filla de la Maria, que ve a instal·lar-s'hi. M'acabo l'orxata amb el xerric de l'últim xarrup al cul del got i adequo la cadira a millor vista del tragí.

Pobreta, tan jove i orfe. Sola a la vida igual que jo.

Aviat farà deu anys que vaig enviudar sense fills ni parents. Encara sort que la meva dona era com la rateta que escombrava l'escaleta i, en lloc de comprar-se llacets per la cueta, guardava tots els dinerets en una capseta. I quan va morir em va deixar moltes capsetes replenes de dinerets per poder viure a cos de rei tota la vida. Sí, ja ho crec, molt estalviadora em va sortir la Teresina. Tant de bo seguí a la dreta de Déu Pare Totpoderós com sempre havia demanat i jo vaig tenir a bé concedir-li. Pobrica, s'ho havia ben guanyat. Sofria moltíssim en aquest món destarotat. Se'n queixava nit i dia. Asseguda a la taula de la cuina, s'aguantava el cap amb el tou de la mà. Ara i adés l'aixecava i, amb els ulls fixes al calendari de la Puríssima Concepció que de sempre tenim penjat a la campana de la xemeneia, exhalava un "Ai, Senyor", que a mi em glaçava el cor. Aquesta exhalació l'acompanyava a tot arreu: al llit abans d'adormir-se, tota sola pels carrers, a les botigues i a missa.

Un dia, assegut aquí al porxo, com ara, se'm va aparèixer Nostre Senyor i em va encomanar fer-la pujar al cel en cos i ànima. No hi havia altre remei, havia d'obeir la voluntat divina. I ho vaig fer tan bé com vaig saber. Vaig enviar l'ànima de la Teresina al Paradís. El cos no. El cos ho vaig provar, però no, no me'n vaig pas sortit. Se'm desfeia a les mans i al final el vaig enterrar a l'hort de darrere el pati. Recobert de tomateres i carbassons, primer en flor i després en

fruit, assaboreix joiós el pas de les estacions. Tan marcades i boniques en aquest lloc de privilegi on Nostre Senyor li ha concedit la gràcia del repòs etern.

Ningú la va trobar a faltar i, si algú amb ganes de safareig m'ho preguntava, s'havia de conformar dient-li que havia anat a passar uns dies a França, amb els seus parents de Tarbes, vora la Mare de Déu de Lourdes, que cada dia fa miracles per curar les malalties del cos i de l'ànima a aquells que li tributen devoció. Sí, ja veig, la Teresina és on sempre a volgut ser, me n'alegro molt per a ella, em contestaven complaguts. I arriaven carrer avall, satisfets amb aquesta explicació tan entenedora. A vegades, passat un temps m'ho recordaven, i jo els deia que no, no tornarà pas. Hi està molt bé allà. Fins i tot jo m'hi arribaré algun dia. I, apa, a tirar un carro i, si vols saber-ne més, ves a Salamanca.

Vaig quedar-me molt sol i molt ric. La resignació no em bastava i desitjava trencar la solitud encara que hi hagués d'esmerçar moneda, però és clar, tampoc gaire. Per posar fil a l'agulla, vaig començar a temptejar amistat amb la veïna. La Maria, mare de la Laura, la que ara descarrega el camió, i que mai sabrà prou bé com me l'estimava jo a la seva mare, i com em dol el seu traspàs. L'enyoro, sí. No sabia com explicar-ho. Em sento trist i content a la vegada, perquè vistes les coses des de la distància, vam seguir el millor camí possible. L'únic camí que ens beneficiava a tots dos. Però a mi menys, perquè m'omplia de solitud una altra vegada.

Ens lligava una amistat de bons veïns fins que va morir el seu home. Va ser aleshores que li va caure el món a sobre i no aconseguia sortir-se'n dels papers que cal remenar en aquests casos. La Laura no la podia pas ajudar.

Llavors treballava d'hostessa de vol i seguia el seu company, aviador en un altre avió. No aconseguia atrapar-lo mai, per ganes que hi posés. Les poques hores que disposaven per trepitjar terra ferma junts, les aprofitaven per viure com la gent normal en el seu piset del carrer Doctor Sinaran de Singapur, m'explicava la Maria amb un cert deix de fatxenderia com si Singapur fos la terra de fer pipes. Llavors es van separar i, tota empenyada, em va dir: Què vols? Si aquest jovent d'avui dia no aguanta res. I ja no en va parlar mai més. Ni jo tampoc hi havia pensat fins ara que la som vista.

Amb aquestes circumstàncies qui l'havia d'ajudar, sinó jo? Abans no vaig tenir ben collat el daltabaix del traspàs, em vaig passar mesos enters anant amunt i avall d'ajuntaments, jutjats, notaris, registres i tota la mandanga. Però me'n vaig sortir i em vaig guanyar la seva admiració. Em sentia com Clint Eastwood després de liquidar els malvats en aquell magnífic final de la pel·lícula *Sin Perdón*.

El dia que li vaig portar els papers en regla, jo treia pit i me la mirava amb cara de suficiència procurant que no se'm notés gaire l'arrogància que gasto en aquestes situacions. Hi tinc experiència i sé que a les dones com cal no els agrada. Segurament que no se'n va pas adonar perquè estava molt contenta i em va voler compensar la feina feta. Va furgar en un moneder buit. No sé..., va dir, allisant-se la faldilla amb el pla de la mà i mirant-me amb la cara envermellida. Si vols, pots fer-me un petó i una abraçada i en paus, li vaig suggerir jo, mig en broma mig de debò. Alleugerida se'm va acostar, em va besar la galta i em va estrènyer tan fort que el meu cos de vidu antic va reviure records dels quinze anys.

La Maria s'havia ficat dins el meu cor i ja no en sortiria mai més.

L'endemà va portar-me un pastís de xocolata amb un elevat contingut de cacau. D'aquells que m'agraden tant. Mmmm encara ara la boca se'm fa aigua, quan hi penso. Negre com el carbó i en forma de cor, rivetejat tot vol amb meitats de maduixes. Al mig hi havia escrit amb un fil de nata "Al meu àngel salvador". El va deixar sobre la taula de la cuina, semblava un centre posat expressament per fer maco. La vaig convidar a seure i menjar-ne un bocí. Va mirar-me sorpresa, els ulls delataven que no ho havia previst. Es fregava les mans i va arronsar les celles com qui rumia la manera de sortir d'una emboscada. Va refusar amb un cop de cap sorrut i va marxar sense dir res. Vaig aixecar els muscles, vaig comprimir els llavis i vaig dir: *te fot?*

Esbandit l'atordiment vaig seure i, al voler tallar-ne un tros, el ganivet es va encallar. Entre la safata i el pastís hi havia, dins una paperina blanca, una clau lligada a un clauer amb aquesta inscripció: "Per quan la necessitis".

Més clar l'aigua.

Llavors, va començar un transit frenètic entre les dues cases que va acabar amb un idil·li d'aquells d'anar-hi anant, com quan esclata l'amor a la joventut. Vaja, per dir-ho clar, d'aquells que no són aptes per un vell com jo. L'angoixa que em turmentava per sobrepassar-la més de trenta anys la desfeia ella a cops de pit i a batzegades dels seus malucs monumentals. Vaig necessitar ajuda mèdica per poder complir, perquè sense no hi havia manera. Ja ho vaig provar, ja. Quina vergonya passava. Fins que el senyor metge em va dir: no pateixis, home de Déu, i pren-te això. Perquè diguin després que Déu no existeix, del cel em queia a les mans el miracle desconegut fa tan sols vint-i-cinc anys, d'unes pastilles de color blau i forma romboidal. N'hi havia de mida petita, mitjana i grossa; no m'hi vaig pas rumiar, vaig decantar a la grossa. Sempre m'ha agradat

anar sobrat en tots els sentits. D'aquesta manera vaig arreglar el meu problema principal que, pel que em va donar a entendre, per a ella no ho era pas, ni de bon tros. Coses més importants que el sexe necessita la convivència harmònica, em va dir. Vaig aixecar els muscles, vaig prémer els llavis i vaig dir: pot ser sí. *Séparrè, jo.*

No me'n sabia avenir com el destí me l'havia posat al meu abast. No em podia creure que a la meva edat, aquestes mans deformades per l'artritis, solcades de venes gruixudes i blavoses que espanten les criatures, poguessin palpar mai més un cos de dona jove. Feliç com el nen que a la platja juga amb el drac màgic que vivia al fons del mar, embruixat per aquesta increïble ofrena de la vida, li concedia tot el que volia, no mirava prim. Els seus desitjos es complien abans que els demanés; n'hi havia prou que els sospirés.

Es va encapritxar de la llenceria d'alta costura. La feia venir de París expressament i s'enrabiava quan, la seda ben tibada s'esquinçava al pretendre passar-la per aquella anatomia generosa. Casumdés, Mariano. Encarrega'n mitja dotzena més, cridava. Recorriem els millors restaurants, teatres i concerts de Barcelona mudats com Sant Ferriol i ella amb l'esquena corbada pel pes de les joies. Pells de visons a l'hivern i espadenyas Toni Pons a l'estiu. Diners a gavadals. Fins que és clar, les capsetes es van buidar.

A partir d'aquí tot van ser excuses. Mai li anava bé. Sortia de casa seva amb la bossa d'anar a comprar i, per no passar per davant de casa meva, donava una gran volta pel carrer de sota. Jo l'observava amagat darrere les cortines de la finestra, sobre el porxo. Mudada i pintada, encara que portés cabàs, no anava pas només a comprar, no. Sol, em passava hores i hores assegut a la taula de la cuina. Plorava i, furiós, colpejava el cobretaula de xarol amb la mà plana i, a

vegades, amb el cap i tot. Ben aviat altres homes amb fatxa de senyors i pela llarga traspassaven la seva entrada. Sentia un pes molt fort a dins del pit. No menjava. Només bevia vi barat i fumava caliquenyos. Feia anys ho havia deixat però ara el cos em demanava a crits omplir els pulmons de nicotina. Les mans em tremolaven i un ull se m'obria i tancava a la velocitat del vent sense jo voler-ho. De cap manera podia continuar així, m'hi anava la vida i, cordons, la vida no me la volia pas jugar!

Després de donar-hi moltes voltes, la gràcia de Déu una altra vegada — sí, no em fa cap vergonya dir-ho: soc un home de missa i comunió diàries des que, com qui diu, vaig néixer— em va il·luminar i em va mostrar el camí correcte per deslliurar-la del pecat i proporcionar-li la salvació eterna. Convenia que un àngel del cel a la terra la transportés com més aviat millor als dominis celestials. No recordo si ella m'ho havia demanat mai. Em penso que sí. O no? Ai, no ho sé. Però és igual. El cas és que la Maria necessitava que la repassessin, l'adobessin i la rentessin tota amb aigua, beneita millor, i sabó. Després, neta de culpa i penedida dels pecats, ja es retrobaria amb mi en la felicitat promesa del dia del Judici Final. Amb qui, sinó? O, potser amb el seu primer home i jo amb la meva primera dona? Ai! No ho sé pas. Per què les coses s'emboliquen quan t'enfoneses sota el tel de la primera capa?

I així ho vaig fer un matí assolellat. Disposava de tot el temps del món. No calia córrer i volia fer les coses pas a pas. Primer em vaig assegurar, amagat darrere les cortines, que no transités ningú pels afores. Tampoc va ser difícil, el poble és petit i la circulació en un carrer de l'extra-radi gairebé no existeix. És excepcional si hi passa algú, i de seguida te n'adones. Després vaig entrar a casa seva utilitzant la clau que un dia em va donar oculta sota el pastís. Em

movia per la casa amb la cautela del lladre. Els ronquets procedents del dormitori principal em van anunciar que dormia profundament la gatzara correguda la nit anterior. M'hi vaig acostar i la vaig afogar amb el coixí. Vaig haver d'emprar la força bruta perquè tirava cosses, la viuda amiga! Ja s'entén, desconcertada, no sabia què li passava. Tampoc li vaig deixar gaire temps per entendre-ho. No volia que patís, pobrica, i en vaig fer via.

Llavors els ronquets es van aturar i un silenci empipador va envair el dormitori i la casa entera. Pensava que em posaria nerviós, però no, no m'hi vaig posar pas gota. Vaig respirar profundament quatre o cinc vegades i, com l'atleta esgotat després d'arribar a la meta, anava recuperant l'alè i amb ell la serenor. Una sensació de benestar m'anava pujant lentament fins amarrar-me. El benestar es va cobrir de satisfacció quan la consciència em reportà l'agradable sensació del creador davant l'obra acabada. Comprovar l'encert de les meves idees, em van confirmar la sospita que feia temps tenia: dintre meu hi habita un artista encobert.

Assegut a l'espona del llit, el cap entrava a poc a poc dins de la realitat. Em va semblar notar que la pressió del cos damunt el matalàs delatava un somier més tibet no pas abans. Em va estranyar, perquè amb el pas dels anys els somiers tendeixen a afloixar-se no pas a tensar-se. Vaig aixecar el matalàs per una punta, amb compte de no fer caure la difunta per l'altre costat. Els ulls em sortien de les conques i vaig serrar fort les parpelles per evitar-ho. Pensava que el cor s'aturaria, quan els ulls se'm clavaven entre somier i matalàs i fotografiaven aquell meravellós farciment de bitllets de cinquanta euros. Tots ben empaquetats en feixos de cinc mil, lligats amb una banda de paper de color verd lluminós. N'hi havia molts, perquè l'estesa era doblada. Ben segur que alguns

eren dels meus. I quina importància tenia ara això que, si actuava amb seny i eficiència, ho serien tots? Sabia que dins el calaix de la calaixera guardava un joc de llit per estrenar, que jo li havia regalat, brodat amb poms de roses de la mida de dos punys. Sense pensar-m'ho dues vegades el vaig obrir i vaig agafar una coixinera. La vaig omplir amb els bitllets. Pensava que ben pitjats amb les mans i una mica amb els peus hi cabrien tots. Els vaig tatxonar tant que la coixinera es va esberlar. Calma, Mariano, tranquil, no passa res. Llavors vaig estendre el llençol. Entre llambregades a la Maria i a les engrapades de bitllets el vaig anar omplint fins a confegir un farcell de tres vegades la meua esquena. Massa gros per tragar-lo pel carrer de porta a porta. La balconera del dormitori dona al pati de darrere adjacent al meu. Enllà dels patis ja no hi ha més cases, comença el bosc. Díficil trobar algú i que aquest et vegi. De la balconera estant, amb totes les meves forces, vaig llençar el paquet en direcció al meu pati. La fortuna em va ajudar i vaig encertar fent-lo aterrar damunt les cols de l'hort. Semblava un paquet de terra vegetal posat allí a posta. Llàstima que el brodat va quedar a sota refregat de fang.

Així doncs, amb el cap clar i els diners en lloc segur. Vaig endreçar el dormitori i vaig sortir. Com qui va a passeig, em vaig acostar al riu allà a tocar i des de dalt el pont hi vaig llençar la clau. No fos cas que un desapareixu me la trobés i em resés les lletanies. Després, jo mateix vaig córrer a casa el metge i, fingint esverament, li vaig dir que havia sentit gemecs a casa la veïna que no eren pas del cas i em temia el pitjor. Que desesperat havia trucat a la porta i no m'havia respost ningú.

Una sobtada insuficiència de miocardi, va dir el doctor després d'auscultar el cadàver atentament. I va estendre el certificat de defunció. Cap dubte, cap problema, tot en ordre.

Ben agraïda em deu estar, la meva estimada Maria. Gràcies a mi, el seu àngel salvador, descansa en la pau del Senyor mentre un estol de querubins l'envolen al so de trompetes a contemplar eternament la Llum Divina. En canvi jo, infeliç de mi, transito sol, errant per aquesta vall de llàgrimes sense llums ni divines. Dues felicitats inverses que no admeten comparació.

—Psst. Psst. Disculpi, senyoreta... Laura, si no m'erro. —crido a la veïna, mentre em trec un caliquenyo de la butxaca de la camisa i l'encenc amb un bitllet de cinquanta euros— permeti'm que em presenti: Mariano Rovira, per servir a Déu i a vostè. Veí de la seva mare amb qui vaig edificar una ferma amistat per afrontar, tant ella com jo, la feixuga solitud amb què el capriciós destí ens havia embolcallat. Ara també vostè, igual que jo, es trobarà sola. Veurà que durant el dia un es pot entretenir amb qualsevol cosa, però, a noi, quan arriba la fosca, la tristor del llum elèctric, la sensació plastificada de l'aire condicionat, les parets on et sembla que ressonen les veus dels que ja no hi són, l'opressió del silenci real i el miol de la gatinada sobre les teulades t'ensorren en un pou de melangia i terror insuperables. Per això li vull dir que, si fos del seu grat, estaria disposat a suplir amb la meua companyia el terrible buit que li ha deixat la pèrdua de la mare. Al cel sia.

La fadrina em mira i fa cas omís de tot aquest parlament que tan bé havia preparat jo dies abans. Em pica l'ullet, es posa un puny al maluc a l'hora que el

vincla cap a un costat, clou el puny de l'altra mà, m'assenyala amb l'índex estirat i em pregunta:

—Disculpi'm senyor Mariano, aquest encenedor representa el que em sembla que representa?

—Ben segur que sí, senyoreta Laura. M'encanten les noies espavilades. Ho ha endevinat a la primera.

—Doncs, tingui paciència i deixem passar uns dies més de dol. Llavors el visitaré i, asseguts sota el porxo, amb la tranquil·litat que dona un got d'orxata ben fresc ara a l'estiu, en podrem parlar a consciència.